

Apurahatyö poikkeusoloissa

SUOMALAINEN TIEDEAKATEMIA toteutti apurahansaajilleen kyselyn huhtikuun 2020 lopussa. Kysely lähti kaikille sillä hetkellä apurahakaudella työskentelevälle 115 tutkijalle. Kyselyn tarkoituksena oli saada selvyys covid-19-poikkeustilojen vaikutuksia apurahatutkijoiden työhön ja henkiseen hyvinvointiin. 72 % apurahansaajista vastasi kyselyyn.

Kyselyn mukaan tutkijoiden työmoraa- li oli poikkeusoloista huolimatta korkea. Tutkimusta edistettiin kaikin mahdollisin tavoin eikä aikatauluja haluttu venyttää tai tutkimusta keskeyttää. Poikkeusolot kuitenkin aiheuttivat lisästressiä ja päivittäinen työskentely keskeytyi liian usein. Lisäksi apurahatutkijoiden taloudellinen tilanne oli heikentynyt.

Kyselyn perusteella Suomalainen Tiedeakatemia helpotti apurahoihin tehtäviä muutoksia ja kohdensi lisähaun apurahatutkijoilleen poikkeustilan aiheuttamia lisäkulojen kattamiseksi. Apuraha myönnettiin yhteensä seitsemälle apurahansaajalle.

Poikkeustilanne vaikutti monen apurahansaajan tutkimuksen tekemiseen. Turhautumista aiheuttivat työmatkojen siirtyminen tai peruuntuminen sekä aineiston keruuseen liittyvät ongelmat. Laboratorio- kokeita ei tehty, kenttätöitä ei voitu toteuttaa ja aineiston keruu haastatteluilla oli haastavampaa kuin aiemmin. Lisäkuluja syntyi muun muassa etätarjoajärjestelyistä, perhetilanteesta ja peruuntuneista työmatkoista.

Myös sosiaalisten suhteiden muuttuminen vaikutti tutkimuksen etenemiseen ja henkiseen jaksamiseen. Tutkijat kertoivatkin, että kun kasvokkaiset kontaktit ja satunnaiset tapaamiset puuttuivat, paljon hedelmällistä ja hyvinvointiin vaikuttavaa vuorovaikutusta jäi pois.

Kaikki apurahansaajat olivat siirtyneet etätöihin kotiin. Vain yhdellä vastaajalla oli oma työhuone kodin ulkopuolella. Tutkijoista melkein puolet (45 %) työskentelivät kotona omissa työtilassa, vastaavasti lähes puolet (40 %) työskentelivät kotona ilman työlle eristettyä tilaa.

Vuonna 2020 aikana toteutettiin erilaisia kokeiluja: joulukuussa nauhoitettiin Suomalaisen Tiedeakatemian esimiehen Anna Maurasen joulutervehdys. Tervehdys on toistaiseksi katsottavissa www.acadsci.fi.

Enemmistö (76 %) koki voivansa tehdä työtä riittävässä rauhassa. Työn kuitenkin koettiin keskeytyvän usein: lähes puolet (45 %) vastaajista koki työnsä keskeytyvän liian usein. Noin kaksi kolmesta (61 %) tunsi ylimääräistä stressiä poikkeustilanteesta. Enemmistö koki myös, että tutki-

mustyö ei edistynyt riittävästi (59 %) ja että keskittymiskyky oli heikentynyt (59 %).

Suomalainen Tiedeakatemia myöntää vuosittain yhteensä noin kaksi miljoonaa euroa matemaattis-luonnontieteelliseen ja humanistiseen tutkimukseen. Suurin osa apurahoista myönnetään tohtoriopintoihin.